

Hudobné inštitúcie na Slovensku: vznik – vývoj – poslanie – perspektívy – medzinárodné kontexty. Bratislava, 24. októbra 2012

Hudobné múzeum Slovenského národného múzea usporiadalo dňa 24. októbra 2012 konferenciu s názvom *Hudobné inštitúcie na Slovensku: vznik – vývoj – poslanie – perspektívy – medzinárodné kontexty*. Podujatie sa uskutočnilo vo Výstavnom pavilóne Podhradia SNM, pričom bolo realizované v spolupráci so Slovenskou muzikologickou asociáciou a s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR. Tematicky sa konferencia zamerala na fenomén hudobných inštitúcií pôsobiacich na území Slovenska. Počas jedného dňa si účastníci mohli vypočuť 18 referátov pracovníkov viacerých inštitúcií. Podujatie otvorila príhovorom PhDr. Gabriela Podušelová, odborná námestníčka GR SNM, a PhDr. Edita Bugalová, PhD., riaditeľka hudobného múzea SNM. Na úvod Edita Bugalová prezentovala historický prierez formovania hudobných inštitúcií v rokoch 1918 – 1989 z aspektu štátnopolitického vývinu.

Referáty boli zaradené do troch tematických okruhov. Prvý okruh sa zamerl na históriu a vývin hudobných inštitúcií. Jana Lengová priblížila pôsobenie bratislavského Cirkevného hudobného spolku a jeho členov v období *biedermeieru* v kontexte utvárania dobového repertoáru. Anton Viskup prezentoval históriu Slovenskej filharmónie, ako aj pôsobenie hudobného telesa doma a v zahraničí. Juraj Ruttkay ozrejmil činnosť vybraných subjektov severozápadného Slovenska v rámci dejinno-kultúrnych súvislostí. Referát Olgy Smetanovej poukázal na aktivity a smerovanie Hudobného centra s vyzdvihnutím jeho organizačnej a publikačnej činnosti. Zuzana Martináková predstavila súkromnú Hudobnú a umeleckú akadémiu Jána Albrechta v Banskej Štiavnici. Matúš Jakabčic priblížil históriu a činnosť Hudobného fondu. Sylvia Urdová prezentovala zbierkové fondy Hudobného múzea SNM. Imrich Šimig predostrel aktivity

Literárneho a hudobného múzea v Banskej Bystrici z obdobia rokov 1969 – 2009 ako špecializovaného organizačného útvaru Štátnej vedeckej knižnice. Ingrid Guzmická predstavila aktivity Hudobného átria ŠVK.

Referáty druhého tematického celku sa zaoberali činnosťou a zhodnotením aktivít pracovísk hudobných inštitúcií. Eva Veselovská prezentovala výsledky doterajších výskumov stredovekej hudobnej kultúry Historického oddelenia Ústavu hudobnej vedy SAV, ako aj jeho kooperáciu s ďalšími domácimi a zahraničnými pedagogickými a vedeckými pracoviskami. Poukázala na sprístupnenie bádání formou notových edícií, analytických prác a internetových databáz. Tomáš Boroš predstavil hudobné relácie Slovenského rozhlasu v kontexte ich vývoja. Alena Čierna vo svojom referáte priblížila aktivity a technické vybavenie Experimentálneho štúdia Slovenského rozhlasu v Bratislave, ako aj elektroakustickú tvorbu. Anna Kucianová prezentovala výsledky pôsobenia a aktivity slovenskej národnej skupiny IAML.

Záverečný tematický okruh bol venovaný fenoménu jednotlivcov, ktorí svojou dlhoročnou činnosťou významnou mierou prispeli k rozvoju inštitúcií. Referát Martiny Božekovej o činnosti Ladislava Galku počas jeho pôsobenia v Matici slovenskej síce nebol prezentovaný, ale je sprístupnený v konferenčnom zborníku. Lubomír Chalupka priblížil dlhoročnú pedagogickú a vedeckú činnosť Jozefa Kresánka na Katedre hudobnej vedy Filozofickej fakulty UK. Zlatica Kendrová predstavila pedagogickú a skladateľskú činnosť Michala Vileca počas jeho pôsobenia na Štátnom konzervatóriu v Bratislave. Marta Hulková priblížila pôsobenie Dariny Múdrej ako pracovníčky dvoch inštitúcií – Ústavu hudobnej vedy SAV a Katedry hudobnej vedy Filozofickej fakulty UK.

Na záver konferencie prebehla diskusia, ktorá poukázala na nevyhnutnosť vzájomnej kooperácie inštitúcií. Účastníci konferencie nadobudli cenné informácie o vývoji a aktivitách hudobných inštitúcií pôsobiacich na území Slovenska. Konferencia naplnila pôvodné očakávania usporiadateľov a vo viacerých ohľadoch bola prínosná. Sprístupnila informácie o etablovaní sa a formovaní hudobných inštitúcií v priebehu hektického 20. storočia. V jednotlivých referátoch sa

preukázal aj priamy vplyv formovania inštitúcií na základe historického kontextu ich vývinu podliehajúceho sčasti vonkajšiemu vplyvu štátnopolitického vývoja so zmenami právnych systémov. Zborník z konferencie je dostupný v elektronickej podobe na internete: www.snm.sk/swift_data/source/hudobne_muzeum/pdf_dokumenty/Hudobne_institucie_2012_komplet.pdf

Andrej Čepec

Hudba – výskum – kontexty. Regionálna muzikologická konferencia, Jelšava, 29. novembra 2012

Tradícia regionálnych muzikologických konferencií na Gemeri mala svoje pokračovanie tentoraz v Jelšave, v zrekonštruovaných priestoroch Osvetového centra vyšehradskej kultúry. Okrem Ústavu hudobnej vedy SAV bola spoluorganizátorom podujatia regionálna nezisková organizácia Quirinius, ktorá už desať rokov organizuje hudobné festivaly v Revúcej a jej okolí.

Kľúčovými organizátormi boli hudobná historička Jana Lengová a mladý muzikológ a organista Andrej Štafura, ktorí sa usilovali spojiť v rámci tejto akcie propagáciu výsledkov výskumu hudobnej kultúry regiónu s atraktívnym koncertným podujatím. Muzikologická konferencia bola venovaná 100. výročiu narodenia Františka Zagibu (20. 10. 1912, Rožňava – 12. 8. 1977, Viedeň), jedného zo zakladateľov modernej slovenskej muzikológie. V duchu tejto témy sa niesol aj úvodný referát *Príspevok Františka Zagibu k výskumu slovenskej ľudovej piesne* od Hany Urbancovej. V ňom okrem iného pripomenula, že František Zagiba stál pri zrode Hudobnovedného ústavu Slovenskej akadémie vied a umení, pričom od roku 1943 bol jeho prvým riaditeľom (Slovenská akadémia vied a umení z obdobia vojnového Slovenského štátu bola predchodkyňou dnešnej Slovenskej akadémie vied, založenej v roku 1953). Táto inštitúcia predznamenalala vznik neskoršieho Ústavu hudobnej vedy SAV. Prínos Františka Zagibu pre slovenskú muzikológiu dodnes nie

je docenený, na čom sa podpísalo aj vynútené ukončenie jeho vedeckej kariéry na Slovensku po roku 1948 a málo zdokumentované pôsobenie tejto osobnosti v ďalších rokoch, už ako profesora Viedenskej univerzity. Hana Urbancová analyzovala vo svojom príspevku staršie Zagibove štúdie zo 40. rokov 20. storočia, venované slovenskej ľudovej piesni. Hoci ide o príspevky rôznorodého zamerania (regionálna piesňová monografia, syntetizujúci pohľad na slovenskú ľudovú pieseň ovplyvnený štrukturalizmom, lingvisticky zameraná štúdia o vzťahu melodičky piesne a reči), vytvárajú hodnotnú myšlienkovú bázu pre odbornú etnomuzikologickú reflexiu slovenského ľudového spevu. Tú o niekoľko rokov neskôr jedinečným spôsobom, aj keď z odlišných metodologických východísk, sformuloval Jozef Kresánek vo svojej práci *Slovenská ľudová pieseň zo stanoviska hudobného*.

Eva Veselovská vo svojom príspevku *Stredoveké hudobné pramene Gemera a Malohontu* informovala o zachovaných fragmentoch stredovekých kódexov zo spomínaných regiónov. Svoju pozornosť zamerala na novoidentifikované zlomky antifonárov z knižnice kaštieľa v Betliari a z Historickej knižnice biskupstva v Rožňave. Vzhľadom na bohatú kultúrnu minulosť tohto regiónu, ktorú dosvedčujú aj architektonické pamiatky, sú zachované zlomky dokladajúce ostrihomskú liturgickú tradíciu iba veľmi skromným torzom niekdajšej bohatej hudobnej kultúry. Otázku,